

Egyenlő bánásmód megsértése miatt indítható eljárás

2003. évi CXXV. tv. 12. § Az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatti igények az e fejezetben, valamint külön jogszabályokban meghatározott eljárások során - így különösen személyiségi jogi per, munkaügyi per, fogyasztóvédelmi, munkaügyi vagy szabálysértési hatóságok eljárása során - érvényesíthetők.

Eljárás e törvény megsértése esetén

13. § (1) Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését közigazgatási szerv (a továbbiakban: hatóság) ellenőrzi.

(2)

(3) A hatóság az e törvényben meghatározott feladatkörében nem utasítható.

(4) A hatóság költségvetése a felügyeletét ellátó miniszter költségvetési fejezetén belül önálló címet képez.

14. § (1) A hatóság

a) kérelem alapján, illetve az e törvényben meghatározott esetekben hivatalból vizsgálatot folytat annak megállapítására, hogy megsértették-e az egyenlő bánásmód követelményét, valamint kérelem alapján vizsgálatot folytat, hogy az arra kötelezett munkáltatók elfogadtak-e esélyegyenlőségi tervet, a vizsgálat alapján határozatot hoz;

b) a közérdekű igényérvényesítés joga alapján pert indíthat a jogaikban sértett személyek és csoportok jogainak védelmében;

c) véleményezi az egyenlő bánásmódot érintő jogszabályok, állami irányítás egyéb jogi eszközei és jelentések tervezeteit;

d) javaslatot tesz az egyenlő bánásmódot érintő kormányzati döntésekre, jogi szabályozásra;

e) rendszeresen tájékoztatja a közvéleményt és a Kormányt az egyenlő bánásmód érvényesülésével kapcsolatos helyzetről;

f) feladatainak ellátása során együttműködik a társadalmi és érdek-képviselői szervezetekkel, valamint az érintett állami szervekkel;

g) az érintettek számára folyamatos tájékoztatást ad és segítséget nyújt az egyenlő bánásmód megsértése elleni fellépéshez;

h) közreműködik az egyenlő bánásmód követelményével kapcsolatban nemzetközi szervezetek, így különösen az Európa Tanács számára készülő kormányzati jelentések elkészítésében;

i) közreműködik az Európai Unió Bizottsága számára az egyenlő bánásmódra vonatkozó irányelvek harmonizációjáról szóló jelentések elkészítésében;

j) évente beszámol a Kormánynak a hatóság tevékenységéről és e törvény alkalmazása során szerzett tapasztalatairól.

(2)

(3)

15. § (1) Az egyenlő bánásmód követelménye e törvény hatálya alá tartozó megsértésének vizsgálatát a sérelmet szenvedett fél választása szerint

a) a hatóság, vagy

b) az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének elbírálására külön törvény alapján hatáskörrel rendelkező más közigazgatási szerv folytatja le.

(2) Az eljárás megindításáról, annak jogerős befejezéséről, valamint a döntéssel kapcsolatos bírósági felülvizsgálat során hozott jogerős ítéletről, illetőleg végzésről a hatóság a külön törvény alapján hatáskörrel rendelkező közigazgatási szervet, illetve e közigazgatási szerv a hatóságot értesíti.

(3) Ha az (1) bekezdés alapján valamely közigazgatási szerv előtt eljárás indult, úgy más közigazgatási szerv ugyanazon törvénysértés tekintetében

a) azonos személy ellen elkövetett törvénysértés esetén nem járhat el,

b) más személy ellen elkövetett törvénysértés esetén megindult eljárását az ügy jogerős elbírálásáig felfüggeszti.

(4) Ha az ügyet valamely közigazgatási szerv elbírálta, úgy más közigazgatási szerv ugyanazon törvénysértés tekintetében

a) azonos személy ellen elkövetett törvénysértés esetén nem járhat el,

b) más személy ellen elkövetett törvénysértés esetén megindult eljárásában a jogerős határozatban megállapított tényállást alapul véve jár el.

(5) A hatóság hivatalból is eljár az egyenlő bánásmód követelményének a 4. § a)-d) pontjaiban meghatározott szervek általi megsértésével kapcsolatban, ha az adott ügyben más közigazgatási szerv előtt nincs folyamatban eljárás.

(6) A hatóság nem vizsgálhatja az Országgyűlés, a köztársasági elnök, az Alkotmánybíróság, az Állami Számvevőszék, az országgyűlési biztos, valamint a bíróságok és az ügyészség közhatalmi döntéseit és intézkedéseit.

(7) A hatóság a más közigazgatási szerv által az egyenlő bánásmód követelményével kapcsolatban hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata során a perben beavatkozóként részt vehet.

(8) A kérelemre indult eljárásban az egyéb eljárási költségeket a hatóság, illetve az eljárásban való részvételével kapcsolatban felmerülő költségek tekintetében az eljárás alá vont, a sérelmet szenvedett féllel ellenérdekű fél előlegezi meg.

(9) A kérelem elutasítása esetén a sérelmet szenvedett fél csak akkor viseli az egyéb eljárási költségeket, ha a hatóság megállapította, hogy rosszhiszemű volt.

15/A. § (1) Ha az egyenlő bánásmód követelményének e törvény hatálya alá tartozó megsértése miatt a jogsérelmet szenvedett fél vagy a közérdekű igényérvényesítésre jogosult bíróság előtt eljárást indított, a hatóság vagy a 15. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott más közigazgatási szerv az eljárását az ügy jogerős elbírálásáig felfüggeszti.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásával meghozott végzést a hatóság vagy más közigazgatási szerv a bíróságnak megküldi.

(3) A bíróság az egyenlő bánásmód követelményének e törvény hatálya alá tartozó megsértése miatt hozott jogerős határozatát a bíróságnak, valamint az előtte folyamatban levő eljárást felfüggesztő, a 15. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott más közigazgatási szervnek megküldi.

(4) A hatóság vagy a 15. § (1) bekezdés *b*) pontjában meghatározott más közigazgatási szerv az eljárása során ugyanazon törvénysértés esetén a bíróság határozatának kézhezvételét követően az abban megállapított tényállást alapul véve jár el.

(5) A bíróság határozatának jogerőre emelkedését követően az egyenlő bánásmód követelményének e törvény hatálya alá tartozó megsértése miatt közigazgatási szerv előtt ugyanazon törvénysértés tekintetében

a) azonos személy ellen elkövetett törvénysértés miatt eljárás nem indítható,

b) más személy ellen elkövetett törvénysértés esetén a hatóság vagy a 15. § (1) bekezdés *b*) pontjában meghatározott más közigazgatási szerv a bíróság határozatában megállapított tényállást alapul véve jár el.

15/B. § (1) A hatóság haladéktalanul törli azokat a személyes és különleges adatokat, amelyek kezelése a 14. § (1) bekezdés *a*)-*b*) pontja szerinti hatásköre gyakorlásához nem elengedhetetlenül szükséges.

(2) Az eljárás alá vont ügyfél az ügygel összefüggő iratokat és elektronikus adathordozón tárolt adatokat felhívásra rendelkezésre bocsátja, illetve az egyenlő bánásmód követelményének megsértése ellenőrzéséhez szükséges tények, körülmények, egyéb feltételek megismerését biztosítja. Nem kötelezhető az ügyfél olyan nyilvántartás, összesítés elkészítésére, amelyet jogszabály nem ír elő, ha annak elkészítése aránytalan ráfordítást igényelne.

(3) A hatóság a (2) bekezdés alapján csak olyan különleges adat rendelkezésre bocsátására hívhat fel, amely kezelése az eljárás céljára tekintettel elengedhetetlenül szükséges, és amely hiányában az eljárás eredményessége nem lenne biztosítható.

(4) A közigazgatási hatósági eljárásban a hatóság jogosult a személyes adatokat tartalmazó nyilvántartás vagy adatbázis szemletárgyként való lefoglalására is.

16. § (1) Ha a hatóság megállapította az e törvényben foglalt, az egyenlő bánásmód követelményét biztosító rendelkezések megsértését

a) elrendelheti a jogsértő állapot megszüntetését,

b) megtilthatja a jogsértő magatartás jövőbeni tanúsítását,

c) elrendelheti a jogsértést megállapító jogerős határozatának nyilvános közzétételét,

d) bírságot szabhat ki,

e) külön törvényben meghatározott jogkövetkezményt alkalmazhat.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott jogkövetkezményeket az eset összes körülményeire - így különösen a sérelmet szenvedettek körére, a sérelem következményeire, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására és a jogsértő teljesítőképességére - tekintettel kell meghatározni.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott jogkövetkezmények együttesen is alkalmazhatóak.

(4) Az (1) bekezdés *d*) pontja alapján kiszabott bírság összege ötvenezer forinttól hatmillió forintig terjedhet.

(5) Ha a hatóság megállapította, hogy az arra kötelezett munkáltató elmulasztotta az esélyegyenlőségi terv elfogadását, felszólítja a munkáltatót a mulasztás pótlására, és - a (2)-(4) bekezdés megfelelő alkalmazásával - az (1) bekezdés *c*)-*e*) pontjaiban meghatározott jogkövetkezményeket alkalmazhatja.

17. § (1) A hatóság határozata és végzése ellen közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek nincs helye. A hatóság határozata ellen méltányossági kérelem benyújtásának nincs helye.

(2) A hatóságnak az egyenlő bánásmód követelményének megsértése tárgyában hozott határozatát és végzését felülvizsgálati jogkörben megváltoztatni vagy megsemmisíteni nem lehet.

(3) A hatóság határozata és végzése ellen a közigazgatási döntésekre vonatkozó általános szabályok szerint bírósági felülvizsgálatnak van helye. Az eljárás a Fővárosi Bíróság hatáskörébe és kizárólagos illetékességébe tartozik.

(4) A Fővárosi Bíróság három hivatásos bíróból álló tanácsban jár el, ha azt a fél a keresetlevélben, illetve a hatóság a keresetlevélben foglaltakra vonatkozó nyilatkozatában kéri.

17/A. § (1) A hatóság az egyenlő bánásmód követelménye megtartásának más szervek előtti eljárásokban történő igazolása céljából hatósági nyilvántartást vezet, amely tartalmazza azoknak a foglalkoztatóknak az adatait, amelyekre vonatkozóan a hatóság jogerős és végrehajtható határozata az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 15. § (9) bekezdés *aa)* pontjában meghatározott jogsértést állapított meg. A nyilvántartás tartalmazza

a) a foglalkoztató nevét, székhelyét, adószámát, adószámmal nem rendelkező természetes személy foglalkoztató nevét, lakcímét, adóazonosító jelét,

b) a jogsértést megállapító határozat keltét és számát,

c) a jogsértés megjelölését, valamint megállapítása jogerőre emelkedésének és végrehajthatóvá válásának időpontját, valamint

d) az alkalmazott jogkövetkezmény megjelölését.

(2) A hatósági nyilvántartás adatait a hatóság az általa vezetett informatikai rendszerben kezeli. Az (1) bekezdésben meghatározott adatoknak az informatikai adatbázisban történő rögzítését a hatóság végzi a jogsértést megállapító határozat jogerősítésének napján, a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata esetén a bíróság határozatának jogerőre emelkedésének napján.

(3) A hatóság a nyilvántartásban szereplő adatokat a bejegyzés alapjául szolgáló határozat meghozatalától számított öt év elteltével törli.

(4) A hatóság az általa vezetett nyilvántartás adatai alapján az egyenlő bánásmód követelményével összefüggésben a foglalkoztatás területén öt éven belül jogsértést elkövető, bírsággal sújtott munkáltatók nevét, székhelyét, adószámát, az elkövetett jogsértés jogszabályhelyre utalással történő megnevezését és az alkalmazott jogkövetkezményt, valamint a jogsértést megállapító határozat keltének és végrehajthatóvá válásának napját a honlapján történő közzététel útján nyilvánosságra hozza.